

تلاقی اندیشه‌ها در ادبیات ایران و جهان (ادبیات تطبیقی)

صالح کاکویی

دانشگاه فرهنگیان - پردیس دکتر شریعتی مازندران

انتشارات نوشید

تلاقی اندیشه‌ها در ادبیات ایران و جهان (ادبیات تطبیقی)

صالح کاکویی

انتشارات نوشید

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت و سال چاپ: نخست ۱۳۹۴

سرشناسه: کاکویی، صالح، ۱۳۴۲

عنوان و نام پدیدآور: تلاقی اندیشه‌ها در ادبیات ایران و جهان (ادبیات تطبیقی) / صالح کاکویی.

مشخصات نشر: ساری، نوشید، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۱۶۲ ص

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۸۱۱-۱-۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: ادبیات تطبیقی. ادبیات فارسی تاریخ و نقد

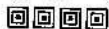
ادبیات تطبیقی فارسی و اروپایی. ادبیات تطبیقی فارسی و عربی

ادبیات تطبیقی فارسی و عربی

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۳ ت ۸ ۲ ک / PN ۸۷۹

رده‌بندی دیویی: ۸۰۹

شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۵۷۹۷۱

مازندان ساری

تلفن: ۰۹۳۸۸۵۲۴۷۹۳

Email: Noshid_sari@yahoo.com

فهرست مطالب

۹	پیش‌گفتار
۱۳	سابقه‌ی ادبیات تطبیقی در جهان
۱۳	مکتب‌های تطبیقی جهان
۱۴	قدیمی‌ترین ژورنال تطبیقی
۱۴	سابقه‌ی ادبیات تطبیقی در ایران
۱۵	انواع تأثیرپذیری
۱۵	روش پژوهش در ادبیات تطبیقی
۱۶	مثال‌های تلاقی اندیشه‌ها
۱۶	سپهری و بودیسم شرق و سپهری و رمانتیسم غرب
۱۷	«ذن» چیست؟
۲۴	ارتباط شاه لیر با ادبیات شرق
۲۶	مقایسه شاه‌لیر با اسطوره فریدون
۲۷	مقایسه داستان شاه‌لیر با قلعه‌ی ذات‌الصور مولانا
۲۹	مقایسه با داستان میرزا خسته‌خمار
۲۹	مقایسه با ادبیات شفاهی مردم آذربایجان
۳۰	الهام قلعه‌ی حیوانات در شیوه‌ی قابل از کلیله و دمنه
۳۳	شباهت‌های قلعه‌ی حیوانات با کلیله و دمنه
۳۵	فرزندکشی در ادبیات ایران و جهان
۳۶	نمونه‌های پسرکشی در ادبیات جهان

۳۷	ایلیای پهلوان و شاهین شکارچی
۳۹	اودیسه و تلگونس
۴۰	داستان کوچولائین و گنلانوخ
۴۱	سفرنامه‌های خیالی در ادبیات جهان
۴۲	کمدی الهی دانته
۴۳	تصور دانته از دوزخ
۴۵	سفرنامه‌ی خیالی «مصبح الارواح»
۴۵	سیرالعباد سنایی
۴۸	شباهت‌ها «دانته با ارداویراف»
۴۹	مقایسه الغفران و کمدی الهی
۵۱	الهام بخشی شاعران بزرگ اروپا از حافظ
۵۳	امرسن و شعر فارسی
۵۶	آرمان رنو
۵۷	کلینگسور
۵۸	آندره ژید
۶۲	سکه‌سازان آندره ژید
۶۵	گوته و حافظ
۷۰	تغزل‌های فلسفی
۷۶	چرم ساگری بالزاک
۷۸	اسطوره‌ی ققنوس یا "Phoenix"
۸۱	الهام از مسیح در شاملو و ادونیس
۸۶	داستان کوتاه - محمود تیمور و جمال‌زاده
۸۹	خاقانی و ادبیات عرب
۹۳	تأثیر کلیله و دمنه و افسانه‌ی بیدپای در اروپا
۹۳	مقایسه افسانه‌ی ازوپ با کلیله و دمنه
۹۷	پیوند ذهنی سعدی و متنبی
۱۰۰	طنزهای اجتماعی در آثار چخوف و صادق هدایت

.....	منطق الطیر عطار- قصیده بشر حافی صلاح عبدالصبور	۱۰۴
.....	مقایسه رمان سیدارتا هرمان هسه با شیخ صنعان عطار	۱۰۹
.....	حکایت شیخ صنعان	۱۱۱
.....	ارتباط روایت‌گری اخوان با نظریه ولادیمیر پراپ	۱۱۵
.....	دیدار شرق و غرب (با حافظ و شکسپیر)	۱۱۶
.....	اُکتاویوباز	۱۲۷
.....	سر جان ساکلینگ انگلیسی	۱۳۰
.....	گاریالورکا	۱۳۲
.....	بل الوار	۱۳۳
.....	موتوتوشی	۱۳۶
.....	هیتومارو	۱۳۷
.....	الن رنه لوساژ	۱۳۸
.....	رابرت براونینگ	۱۴۲
.....	باری کالدرون	۱۴۳
.....	شازده کوچولو	۱۴۴
.....	لافوتن و ادبیات ایران	۱۴۶
.....	لافوتن و گلستان سعدی	۱۴۷
.....	مقایسه عشق در آثار پروین و نازک الملائکه	۱۴۹
.....	بستر تلاقی ادبیات شرق و غرب در هزار و یک شب	۱۵۳
.....	«خرق عادت» در ادبیات فارسی و ادبیات سوررئالیستی غرب	۱۵۵
.....	منابع	۱۵۹

پیش‌گفتار

پس از انتشار کتاب اعجاز تصویر، در این فکر بودم که جای ادبیات تطبیقی در دانشگاه‌ها و میان طالبان ادب فارسی خالی است؛ و حتی این رشته که در جهان به‌عنوان یک رشته‌ی تحصیلی بسیار درخشان در مقاطع بالا به حساب می‌آید، در کشور ما کم‌فروغ مانده است. سعی شده است که اطلاعات تازه در زمینه‌ی ادبیات جهانی به شیوه‌ی تحقیق کتاب‌خانه‌ای با استفاده از کتاب‌های موجود و سایت‌های آموزشی جمع‌آوری گردد و ماحصل این تحقیقات، مجموعه‌ی حاضر می‌باشد که علاوه بر بحث کلیات و شروع مکتب‌های تطبیقی به بررسی متون خارجی غرب و ادبیات غرب و حتی آسیای شرقی و آمریکای لاتین و تطبیق آن با ادبیات فارسی و بیان مشترکات و تمایزات و ریشه‌یابی آن‌ها می‌پردازد؛ در بعضی از جاها سعی شده است که آثار ملل دیگر، عبارت به عبارت مطالعه شود و برای آن در ادبیات فارسی شاهد مثال بیان گردد.

آن‌چه می‌توان اذعان نمود آن است که مجموعه‌ی حاضر، یک کار کامل در بررسی مشترکات و تمایزات در ادبیات جهانی نمی‌باشد و همچنین میدان برای ناختن در این عرصه‌ی بیکران باز است و شاید یک دریچه‌ی کوچک برای آشنایی دانشجویان و علاقه‌مندان به ادبیات جهانی باشد و از سوی دیگر آن‌چه می‌خوانید نتیجه‌ی تحقیقات نگارنده در ادبیات تطبیقی است؛ یعنی فراتر از زحمت فردی بلکه نتیجه‌ی زحمت گروه کثیری است که در این وادی از خود تحقیقاتی به جا گذاشته‌اند و تلاش شده است بعضی از متون جدید حتی تغزل‌های فلسفی، داستان‌های کودکانه مثل شازده کوچولو و حتی آثار فاخر حماسی، تغزلی و... مورد مطالعه قرار گیرد؛ خوشه چینی از این آثار گران‌قدر به اندازه بضاعت اندک نگارنده است و همچنین تلاش شده است که یک پل ارتباطی بین خواننده و شاعران و نویسندگان برجسته‌ی ایران و جهان برقرار گردد و از طرف دیگر به‌عنوان یک کتاب درسی برای دانشجویان رشته‌ی زبان‌های

فارسی، عربی و انگلیسی تدریس شود یا حداقل در دسترس این دسته از دانشجویان عزیز باشد تا در آینده رشته‌ی ادبیات تطبیقی همانند دانشگاه‌های بزرگ جهان به عنوان یک رشته‌ی تحصیلی مطرح گردد.

امروزه انباشت اطلاعات در شبکه‌های جهانی ما را بر آن می‌دارد که برای شناخت خود، دیگران را هم بشناسیم و با حفظ هویت فرهنگی به فرهنگ‌های دیگر هم سرک بکشیم و زمینه‌ی رشد ادبیات جهانی را دریابیم؛ با توجه به پایبندی به فرهنگ و ارزش‌های دینی و ملی خود، متون و فرهنگ دیگران را بازخوانی کنیم به قول مهاتما گاندی به نقل از خاویر دُکوتیار دبیر کل اسبق سازمان ملل: «نمی‌خواهم خانه‌ام را با چهار دیواری محصور و محدود کنم و همه‌ی پنجره‌هایش را گل اندود نمایم به خلاف آن آرزو دارم نسیم تمام فرهنگ‌ها چون باد بهاری در کاشانه‌ام وزیدن گیرد؛ ولی اجازه نخواهم داد هیچ باد مرا با خود ببرد».

در پایان از تمام کسانی که با تراوش قلمی و علمی خود مرا در این تحقیق یاری نموده‌اند و همچنین از آقای محمدنژاد استاد زبان انگلیسی که منابع انگلیسی در اختیارم نهاده‌اند و از دکتر کسائی‌ان و استاد محمودی که زحمت بازخوانی اثر را متقبل شده‌اند و از همسرم که مثل تألیفات پیشین در جمع‌آوری اطلاعات مرا یاری نموده‌اند کمال تشکر و قدردانی دارم و از خوانندگان اثر تقاضا می‌شود که با راهنمایی خردمندانه‌ی خود ما را در رفع کاستی‌های این مجموعه یاری نمایند.